

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' קסה

ערב שבת קודש פ' וילך, ו' תשרי

שבת שובה ה' תשע"ז

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ושש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וק"י"ד שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

לזכרון

הצדקנית הרבנית מרת חנה ע"ה שניאורסאהן

בת הצדקנית הרבנית מרת רחל ע"ה

ובת הרה"ג הרה"ח ר' מאיר שלמה ע"ה

נפטרה ביום השבת קודש, ו' דעשי"ת, בעלות המנחה

שנת ה'תשכ"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

•

אמו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ד"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליג ד"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

- 3**
- 6**
- 10**
- 12**
- 14**

דבר מלכות

מבזבזים האוצרות לאנשי החיל הפשוטים / משיחת ש"פ וילך החשמ"ז

זמן הגאולה

אצל משה רבינו לא היו 'דמיונות' / פרשת השבוע והזמן הנוכחי באור הגאולה

המעשה הוא העיקר

הכנסת אורחים גשמית / הוראות למעשה בפועל

ניצוצות של משיח

"יש להוסיף ולפרסם עוד יותר" / לקט פתגמים וקטעים קצרים בעניני גאולה ומשיח

כתב יד קודש

השליחות של התמימים / צילום מיוחד מהגהת כ"ק אד"ש מה"ם לברכת עיוהכ"פ החשמ"ז להתלמידים ש"י

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש
 לזכות האשה רייזל פרומא בת חי' רחל שתחי'
 ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו
 ובתם רחל בת חיה מושקא שתחי'
 ולזכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 718-207-5904
 סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': 960-0667 (03) • פקס: 960-7219 (03)
 דואר אלקטרוני: kuntres.yechi@gmail.com • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

ח. אין דעם קומס צו נאך א שליחות מיוחדת פאר תלמידי ישיבת תומכי תמימים:
 נוסף לזו וואס זיי דארפן איינ לערנען תורה (נגלה דתורה ופנימיות התורה) באופן פון 'הרומ'
 אומנט' און 'כפליים לתושי' - דארפן זיי זיין 'נרות התאבי' 68 (ווי דער מייסד הישיבה און מנהל פועל
 של הישיבה האבן מדגיש געווען: 'כמ"ם). משמע זיין און צאמלייגן דעם ארום.
 אין אין אן אופן - ווי א 'גר להאדי' כסם ווי די הכונה פון א גר המאיר אין, או מ'דארף צו אים
 בליז צוריק נאך א גר (לפנינו כאיר) - ווערן צו איר אצבעצונגן אן קיין איריקע השתדלות, אווי
 אויך בא תלמידי תומכי תמימים, אין 'כל הנוגע בהם יקדש' 69, מ'דארף נאך צוריק צו זיי דער 'גר ת'
 נשמת אדם' 70 פון יעדער איד (וואס אין אפשר נאך ניט א גר המאיר בשליכות) - אין זייער עצם מציות
 (ווי דארפן צאייט רעדן/וכו"ב) צינדט אן דעם צווייטן'ס 'גר ת' נשמת אדם!
 ובמיוחד - אין דער שליחות וואס די מייסדי הישיבה ומנהלי הישיבה האבן געגעבן די תלמידים - דעם
 נ"ז פון 'יפוצו מעינותיך חוצה'!, און דערטס מלחמה האבן געבן די וואס 'הרומזו עקבות משיח' 71, און
 ברענגען דעם 'אחי מר' דא מלכא משיחאי, בוד' יחידה הכללית 74.
 ביז אין אן אופן - אן די עבודה פון 'יפצו מעינותיך חוצה' ווערט זייער 'אויסנות' (אויג זיי א.א.וו.)
 "הורחם אומנת'". מער ווי כ"י אן אנדער אידן האט קען האבן א שליחות ביורה ומצוות והפצת המעניות
 הוצא, אבער דעם ווערט ניט זיין 'אומנת' די נאך וואס ניט אים מרנשה שפפג' יחי' נמשו ונפש בני ביתו
 (כ"ז).

השליחות של התמימים

בהמשך לח"י אלול – יום תחלת הלימודים בישיבת תומכי תמימים בשנת תרנ"ז, הבאנו צילום מיוחד מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על קטע מברכתו להתלמידים שי', ערב יוהכ"פ, בבית-הכנסת, לפני כל נדרי, ה'תשמ"ז

(נדפס בסה"ש תשמ"ז ח"א ע' 27)

להלן פענוח הצילום שלפנינו (הכתי"ק בא בהדגשה):

אין דעם קומט צו נאך א שליחות מיוחדת פאר תלמידי ישיבת תומכי תמימים:

נוסף לזה וואָס זיי דאַרפן אַליין לערנען תורה (נגלה תורה ופנימיות התורה) באופן פון "תורתו אומנתו" און "כפליים לתושי" – דאַרפן זיי זיין "נרות להאיר" (ווי דער מייסד הישיבה און מנהל פועל של הישיבה האָבן מדגיש געווען וכמ"פ), משפיע זיין און מאַכען לייכטן דעם ארום,

און אין אַן אופן – ווי אַ "נר להאיר": כשם ווי די תכונה פון אַ נר המאיר איז, אַז מ'דאַרף צו אים בלויז צורידן נאָך אַ נר (שאינו מאיר) – ווערט דער צוויטער גלייך אַנגעצונדן אַן קיין השתדלות, אַזוי אויך באַ תלמידי תומכי תמימים, איז "כל הנוגע בהם יקדש", מ'דאַרף נאָר צורידן צו זיי דער "נר הוי' נשמת אדם" פון יעדער איד (וואָס איז אפשר נאָך ניט אַ נר המאיר בשלימות) – איז זייער עצם מציאות (זיי דאַרפן גאַרניט "רעדן" וכיו"ב) צינדט אַן דעם צווייטן'ס "נר הוי' נשמת אדם"!

ובמיוחד – אין דעם שליחות וואָס די מייסדי הישיבה ומנהלי הישיבה האָבן געגעבן די תלמידים – דעם ענין פון "יפוצו מעיינותיך חוצה", און דערמיט מלחמה האָבן און מנצח זיין די וואָס "חרפו עקבות משיחך",

און ברענגען דעם "אתי מר" דא מלכא משיחא, בחי' יחידה הכללית.

ביז אין אַ אופן – אַ די עבודה פון "יפוצו מעיינותיך חוצה" ווערט זייער אומנות (ע"ד וביחד מיט "תורתם אומנתם"), נאָך מער ווי ביי אַן אַנדער אידן וואָס קען האָבן אַ שליחות בתורה ומצוות והפצת המעיונות חוצה, אָבער הפצת כו' ווערט ניט זיין "אומנות", די זאָך וואָס גיט אים "פרנסה" שממנה יחי' נפשו ונפש בני ביתו (כנ"ל).

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן – אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מבזבזים האוצרות לאנשי החיל הפשוטים

לפני שהוא מתעלה מעוה"ז הגשמי לעולם נעלה יותר, מוציא נשיא דורנו הוראה לכל אנשי הדור, שבדור זה האחרון דגלות, שבו מנהלים את המלחמה האחרונה שאין אחרי' מלחמה עם "חרפו עקבות משיחך", אזי הוא (המלך ונשיא הדור) "מבזבז כל סגולות האוצרות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור" ● ולמי מבזבזים את האוצרות - דוקא לאנשי החיל הפשוטים שהולכים למלחמה כנגד "חרפו עקבות משיחך" ● הטעם לזה מדוע מבזבזים את כל אוצרות החסידות שלא נתגלו עד עתה דוקא עכשיו - כיון שזוהי ה"מלחמה" האחרונה בגלות זה האחרון, ואין למתי לדחותה ● תרגום חפשי משיחת ש"פ וילך ה'תשמ"ו - בלתי מוגה

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

כ"ק מו"ח אדמו"ר כותב במאמרו האחרון, מאמר ההילולא¹, אודות המשל ממלך בשר ודם, שיש לו "כל סגולות האוצרות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור, ואשר מעולם לא השתמש מזה לשום דבר, וכמוס וחתום מעין כל רואה, הנה בעת ניצוח המלחמה הוא מבזבז כל האוצרות".

ולכאורה אינו מובן:

כלל במאמרי חסידות מדברים רק על ענינים הכי עיקריים. בפרט במאמר האחרון

בחיים חיותו בעלמא דין, שאזי "כל עמל האדם שעמלה נפשו בחייו" עומדים בגלוי ו"פועל ישועות בקרב הארץ"² – שזהו המשך ההילולא באתי לגני הנ"ל, שנשיא דורנו הרי גילה את המשך עד תומו עוד בחיים חיותו בעלמא דין על מנת שידפיסו זאת, כולל גם את המשך (שנדפס לאחרי הסתלקותו) שבו מדובר אודות המשל דבזבוז האוצרות.

ועפ"ז יש להבין: מדוע המשל דבזבוז האוצרות בשביל הנצחון במלחמה, הוא ענין

(2) אגה"ק סכ"ח.

(1) פי"א – סה"מ תשי" ע' 132.

כה עיקרי עד שצריך להביאו במאמרו האחרון בחיים חיותו בעלמא דין?

אדרבה: מה נוגע בכלל לאנשים כערכנו מה קורה עם מלך בשר ודם, ובפרט עם אוצרותיו, ובפרט שמדובר אודות כאלו אוצרות שאינו מגלה אותם לאף אחד "ואשר מעולם לא השתמש מזה לשום דבר, וכמוס וחתום מעין כל רואה", במילא הרי אף אחד אינו יודע אודות אוצרות אלו. יתכן שהמלך יאמר שישנם אוצרות, אבל את הפרטים בזה הוא לא מגלה, בקל-וחומר מכך שהוא בעצמו איננו משתמש בזה, וסתם לדבר אודות זה הרי לא שייך אצל מלך, כיון שהוא מדבר רק על מה שנוגע למעשה בפועל, לא סתם ענינים – וא"כ, מדוע מדבר אודות המשל דבזבוז האוצרות במאמר ההילולא, המאמר האחרון שלו בחיים חיותו בעלמא דין?

ובפרט שהוא מביא גם את המשל לזה עם כל הפרטים; המשל מובא גם בדרושים של הנשיאים שלפניו, מאדמו"ר הצ"צ³, מאדמו"ר המהר"ש ומהרבי נ"ע וכו', אבל שם לא מובאים כל הפרטים, משא"כ בהמשך ההילולא מדייק להביא את כל הפרטים ולתרגמם וכו'.

והביאור בזה:

כיון שזהו המאמר האחרון שלו בחיים חיותו בעלמא דין בשנת תש"י, לפני שהוא התעלה לעולם נעלה יותר,

[שגם לאחרי תש"י לא יעזוב את צאן מרעיתו⁴, ואדרבה: ע"פ הכלל ד"מעלין בקודש"⁵, ניתוסף בכל שנה ושנה עוד יותר בקשר דנשיא דורנו עם צאן מרעיתו,

שמזה מובן, שבשנת תשמ"ו הקשר הוא

באופן נעלה יותר מכפי שהי' בשנת תשמ"ה, וכך הלאה עד ביאת משיח צדקנו וגם לאחרי זה – כיון שגם אז הוא יהי' נשיא, אע"פ שאז "לא ילמדו עוד איש את רעהו גו' כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם"⁶, הרי בכ"ז גם אז יהיו "קטנם ועד גדולם", במילא מובן שיהיו מקבלים ותלמידים, ונשיאים שמהם הם יקבלו, וכיון שאנשי דור זה הינם תלמידיו של נשיא דורנו, הם ימשיכו להיות אז תלמידיו והוא יהי' הנשיא,

ואע"פ ש"כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם" – אבל הקשר עם "אותי" (עצמות ומהות) יהי' ע"י הממוצע המחבר – משיח צדקנו ונשיא דורנו, כמבואר בכ"מ⁷ שממוצע המחבר אינו כמו ממוצע המפסיק, מתורגמן (לדוגמא), שמפסיק בין שני צדדים שהוא מחברם, אלא ממוצע המחבר מחברם עד שהם הופכים להיות דבר אחד ממש]

וכיון שהמשך ההילולא הוא המאמר האחרון של נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין – אזי לפני שהוא מתעלה מעוה"ז הגשמי לעולם נעלה יותר, מוציא נשיא דורנו הוראה לכל אנשי הדור, שבדור זה האחרון דגלות, שבו מנהלים את המלחמה האחרונה שאין אחרי' מלחמה עם "חרפו עקבות משיחך"⁸, אזי הוא (המלך ונשיא הדור) "מבזבוז כל סגולות האוצרות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור", אוצרות שלו ואוצרות אבותיו, הן נשיא דורנו, והן אביו הרבי נ"ע (שהוא ממלא מקומו), וכאלו אוצרות "אשר מעולם לא השתמש מזה לשום דבר, וכמוס וחתום מעין כל רואה", אפילו לנשיאים עצמם, עד שישנם ענינים שעוד לא

(6) ירמ' לא, לג. וראה רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.
(7) ראה סה"ש תו"ש ע' 158. לקו"ש ח"ב ע' 510 ואילך.

(8) תהלים פט, נב. וראה שיחת שמח"ת תרס"א – נדפסה בלקו"ד ח"ד תשפז, ב ואילך. סה"ש תש"ב ס"ע 141 ואילך.

"עושים גם היום" מעין ודוגמת הענין דעלי' לרגל

. . ויש להוסיף, שענין זה מודגש עוד יותר – כאשר "עושים גם היום" מעין ודוגמת הענין דעלי' לרגל:

בנוגע לתוכן הענין דעלי' לרגל בעבודה הרוחנית בנפש האדם – מבואר בלקו"ת ש"משחרב ביהמ"ק, הגם שאין אנו יכולים להשתחוות ("עיקר הראי' היא ההשתחוואה שהי' משתחוה ויוצא"), עכ"פ נתפשטה קדושת הארה זו אפס קצהו **במקדש מעט**, בית-הכנסת ובית-המדרש, ועאכו"כ – ביהכנ"ס וביהמ"ד מיוחדים, וע"ד – של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

ואכן "עושים גם היום" – שכמה וכמה עשיריות ומאות מישראל מטלטלים את עצמם ("טלטולי דגברא" וגם "טלטולי דאיתתא") מביתם ומקומם, כדי לשהות במשך מועדי חודש תשרי בד' אמותיו של נשיא דורנו, מעין ודוגמת וזכר לענין דעלי' לרגל בזמן שביהמ"ק ה' קיים.

(משיחת ש"פ נח, ו' מ"ח ה'תשמ"ז – מוגה)

לזכור מה שמפסידים

צריכים לדעת מה שמפסידים ר"ל – מפסידים גילוי אלוקות שהי' בזמן שבית המקדש ה' קיים, שזה ה' גלוי לעיני בשר, ועד כדי כך ש"עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש", וחלקם היו בכל ירושלים!

אמנם גם היום כאשר יוצאים לרחוב רואים את ניסי ה' וחסדי ה', איך שהוא "זן את העולם כולו בטובו בחן וברחמים" (שאת-זה אומרים הרי ע"פ תורה בברכת המזון בסעודה של חול) – אך אעפ"כ, צריכים בשעת מעשה לזכור, כיצד ה' מעמדו וכיצד ה' מעמד ומצב זקנו בזמן שבית-המקדש ה' קיים!

(תרגום חפשי משיחת ו' תשרי ה'תשמ"ה – בלתי מוגה)

פס"ד ע"פ תורה שמשנה וקובע את המציאות בעולם

ועוד והוא העיקר – שכל זה יקויים בפועל תיכף ומיד ממש, ובפרט לאחרי הפסק-דין של כו"כ רבנים ומורי-הוראה – פס"ד ע"פ תורה שמשנה וקובע את המציאות בעולם – ש(לא זו בלבד ש"כלו כל הקיצין" ומשיח צדקנו עדיין לא בא, אלא ש)משיח צדקנו בא תיכף ומיד ממש, לא רק בלשון עתיד, שמשיח צדקנו יבוא, אלא **שכבר בא**, וכאמור, תיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ האזינו, שבת תשובה ה'תנש"א – בלתי מוגה)

(3) דרמ"צ יא, סע"א. אוה"ת בשלח ע' תערב.

(4) ראה סה"מ פר"ת ס"ע שנד. אג"ק אדמו"ר מהררי"צ ח"א ע' קמא.

(5) ברכות כה, א. ושי"נ.

ויש להוסיף ולפרסם עוד יותר

ועוד והוא העיקר – שכן תהי' לנו בפועל ממש, ויתירה מזה, שכבר היתה לנו, בלשון עבר, ובפרט ע"פ הפתגם הידוע של רבותינו נשיאינו על-דבר הפירסום דביאת המשיח בעיתונים, כפי שנתקיים בפועל ממש בתקופה האחרונה שנתפרסם בכו"כ עיתונים בעולם כולו (ויש להוסיף ולפרסם עוד יותר) ש"הנה זה (המלך המשיח) בא", ותיכף – כבר בא – בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים, ובגלוי לעיני כל באי עולם, ועאכו"כ "לעיני כל ישראל", ותיכף ומיד ממש.

(משיחות ש"פ נציבים ה'תנש"א, יום ב' דר"ה וש"פ וילך ו' תשרי ה'תשנ"ב - מוגה ד)

למה צריך לעשות חשבונות?

הרי כבר "כלו כל הקיצין" ואין הדבר תלוי אלא בביאת המשיח מתי הוא יבוא, אז "בהדי כבשא דרחמנא למה לך" – למה צריך לעשות חשבונות אם כן או לא, האם זהו הזמן? שהרי אין הדבר תלוי אלא בביאת המשיח ובמילא יורדים כל ההגבלות, אפילו הזמנים שעליהם כתוב שמשח אינו יכול לבוא בהם, כגון יום שישי וכדו', הנה כל ההגבלות אינם הגבלות כלל! ומה שישנה הקושיא כיצד זה יתכן? אזי כשמשח יבוא הרי הוא יתרץ את כל השאלות, במילא יתרץ גם קושיא זו... ועכ"פ אין זה עיכוב כלל.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ נציבים-וילך ה'תשי"ג - בלתי מוגה)

בביאת המשיח יהיו לכל אחד מישראל חמישים איש רצים לפניו

. . כל יהודי, ואפילו ילד קטן, ראוי שיהיו לו (מצד גודל מעלתו) אפילו חמישים איש רצים לפניו דוקא, שהרי הוא בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכלשון הידוע – כבן הסמוך על שולחן אביו המלך, ולבוש בבגדי מלכות, וכמ"ש אצל מרדכי "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גו", ועד שבשביל כל א' מישראל נברא כל העולם ("בשבילי נברא העולם"). וכן יתגלה בפועל בביאת המשיח, שלכל א' מישראל יהיו לו חמישים איש רצים לפניו וכיו"ב.

(מתוך תקציר משיחת ש"פ נציבים ה'תנש"א - בלתי מוגה)

התחילו לעסוק בהם – אזי דוקא עכשיו, בדור זה האחרון, "בעת ניצוח המלחמה (דעקבתא דמשיחא) הוא מבזבז כל האוצרות".

ולמי מבזבזים את האוצרות – לאנשי החיל הפשוטים שיוצאים למלחמה. כלומר בנמשל – שמגלים את אוצרות החסידות (שעד עכשיו לא גילו אותם אף פעם אפילו לא לעצמו) דוקא לאנשי החיל הפשוטים שהולכים למלחמה כנגד "חרפו עקבות משיח".

זאת-אומרת, שלא כדעת הטועים שהאוצרות שייכים רק ליחידי סגולה, ובכדי לקבל את האוצרות צריכים קודם ללמוד נגלה וחסידות וכו', אלא אדרבה – מוסרים את האוצרות דוקא לאנשי החיל הפשוטים, שמקיימים את הרצון של נשיא דורנו בלי לשאול "מדוע".

כידוע פתגם נשיא דורנו⁹ שלא קיים "למה" ("ס'איז ניטאָ קיין פֿאַרוואַס!"): לא שמקשים קושיא ואומרים תירוץ ולאחמ"כ עושים, אלא מלכתחילה לא קיים "למה", אלא עושים כל מה שמצווים!

מצווים עליו ללכת להפיץ את המעינות – הוא הולך בעצמו ולא שולח שליח. מצווים עליו ללכת להפיץ את המעינות ב"חוצה" – הוא הולך ל"חוצה". הדבר היחידי שעליו לדעת הוא – מה רוצים ממנו, אבל לאחרי זה הוא לא צריך לדעת שום דבר אחר, ואינו שואל "מדוע", אלא עושה בפועל מה שמצווים עליו.

וכאשר מצווים עליו לצאת למלחמה האחרונה של הגלות, לכבוש ולברר את כל

(9) ראה סה"ש תש"ג ע' 140.

ארצות הגוים (מעין ה"והיתה לה' המלוכה"¹⁰ לע"ל) – הוא עושה מה שמצווים. ולכן מבזבזים את האוצרות דוקא לאנשי החיל הפשוטים שהולכים למלחמה.

וכאמור לעיל, שהטעם לזה מדוע מבזבזים את כל אוצרות החסידות שלא נתגלו עד עתה דוקא עכשיו – כיון שזוהי ה"מלחמה" האחרונה בגלות זה האחרון, ואין למתי לדחותה – ובכדי לנצח במלחמה אחרונה זו מבזבזים את כל האוצרות.

שמלחמה זו כוללת גם – הכיבוש והבירור של כל ארצות הגוים, מעין ובתור "טועמי" חיים זכו"¹¹ ד"והיתה לה' המלוכה" בגאולה העתידה.

יוצא א"כ, שהמלחמה והכיבוש של כל ארצות הגוים (עוד בזמן הגלות) היא חלק מהעבודה דכאו"א מישראל. ועי"ז שיוצאים למלחמה זו, אזי לא רק שלא חסר בעבודתו, אלא זה מוסיף בעבודתו הפרטית – כיון שדוקא בשביל זה מבזבזים את כל אוצרות החסידות.

ועי' נצחון המלחמה פועלים שיקויים ה"ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים ירש"¹².

ולכן מודים להקב"ה – "הללו", עד ש"על כל נשימה ונשימה תהלל י"ה"¹³.

ויה"ד שכל זה יקויים בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו, וכולנו בתכ"י נצא מהגלות, ובמהרה בימינו ממש.

(10) עובדי' א, כא.

(11) ראה לקו"ש ח"כ ע' 173. וש"נ.

(12) תהלים קה, מד.

(13) שם קנ, ו. ב"ר פי"ד, ט.

אצלו משה רבינו לא היו 'דמיונות'

- נערך על-ידי מערכת "יחי המלך" -

א. בסוף פ' וילך, עה"פ¹ "כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון", מקשה רש"י: "והרי כל ימות יהושע לא השחיתו, שנאמר² ויעבוד העם את ה' כל ימי יהושע?" ומבאר: "מכאן שתלמידו של אדם חביב עליו כגופו, שכל זמן שיהושע חי, ה' נראה למשה כאילו הוא חי".

וצריך להבין, איך שייך לומר דמיון ש"ה' נראה למשה כאילו הוא חי" לכן כתוב בתורה שהיא תורת אמת - "אחרי מותי", והתורה מתכוונת אחרי מות יהושע? הרי לכאורה, לפי האמת - בני ישראל לא חטאו אחרי מיתת משה, ואיך שייך לומר שמצד 'דמיונו' של משה ("כאילו הוא חי"), יהי' כתוב כך בתורת אמת?

ואף שלמשה נדמה "כאילו הוא חי", מכל-מקום, הרי לפועל כתוב בתורת אמת שמה³, וא"כ הדרא קושיא לדוכתא: הרי כל ימות יהושע לא השחיתו?

ב. והביאור בזה:

על משה רבינו לא שייך לומר שיש לו רק 'דמיונות' ('כאילו הוא חי') אך האמת אינה כך, אלא **כן הוא האמת!** והתורה היא תורת אמת, ולפועל כשיהושע חי הנה גם משה חי!

וכל החידוש בזה הוא, שלא רק שכך היא האמת, אלא גם משה הרגיש זאת ואמר על עצמו "אחרי מותי", היינו אחרי מות יהושע. ולא כיעקב אבינו שאומרים עליו "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים"⁴, אך יעקב בעצמו לא אמר זאת; משא"כ כאן במשה, הנה הוא גופא הרגיש זאת בנפשו ואמר "אחרי מותי".

ולא רק שמשה רבינו הי' חי **בנשמתו** בחייו של יהושע (כי אין זה חידוש), אלא עיקר הענין הוא "שתלמידו של אדם חביב עליו **כגופו**", זאת אומרת, ש"ה' נראה למשה כאילו הוא חי" **בגופו**, כי גם גופו של משה הי' כמו נשמתו.

ג. והביאור בזה, ע"ד מה שאומרים⁵ בענין נבואת משה רבינו, שאף שהיתה בדרגא נעלית משאר הנביאים, הנה מכל-מקום בעת הנבואה "הוא עומד על עמדו שלם"⁵ (שלא כשאר הנביאים שהיו "יראים ונבהלים ומתמוגגין"⁵), וזהו מצד שגופו של משה לא בלבד והפריע לו, כי גופו הי' כמו נשמתו.

ולזאת, הרי משה רבינו הי' חי **בגופו** "כל ימי יהושע"!!

(משיחת ש"פ וילך ה'תשכ"ו - בלתי מוגה)

(* ע"פ שיחות-קודש תשכ"ו ע' 16-17, בהוספת ועד"ז הוא בהושע כד, לא. 3) ברכה לד, ה.
1) לא, כת.
2) שופטים ב, ז (וכצ"ל הציון ברש"י בפשטות).
3) תענית ה, א. וראה פרש"י ר"פ ויחי.
4) ראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ז ה'.

אומרים לו שהפירוש "הכנסת אורחים" הוא לכל לראש שצריכים לספק לאורחים אכילה, שתי' ולינה **כפשוטו**, ובזה גופא - מהטוב ביותר!

כפי שרואים במנהג העולם, שמכינים לאורחים יותר מכפי שמכינים לעצמם, עד ל"סעודת שלמה בשעתו". ובלשון הגמרא¹²: "די מחסורו אשר יחסר לו - אפילו סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו" (כאשר הוא רגיל לזה), עד אפילו ל"חמישים איש רצים לפניו"^{12*} - באם הוא רגיל לזה!

(כ"ק אדמו"ר שליט"א חיך ואמר:) אינני יודע מהיכן הוא יקח חמישים איש שירוצו לפניו... אך מאידך גיסא גם אינני יודע אם יש מישהו מבין האורחים שרגיל לחמישים איש הרצים לפניו, ואפילו איש אחד שירוצו לפניו...

ומובן שאת כל הדברים הללו צריכים להעמיד לאורחים בעתו ובזמנו - ע"ד הלשון "סעודת שלמה בשעתו", שנוסף על הפירוש הפשוט בזה על סעודת שלמה בעת מלכותו, מובן שכלול בזה גם שיתנו לאורח לאכול את הסעודה בעתה ובזמנה (שבודאי כך הי' בסעודת שלמה המלך). כלומר, לא לחכות עם נתינת הסעודה לאורח עד חג הסוכות, או עד שמע"צ ושמח"ת כשהוא יהי' בגילופין, ולא יהי' שייך אז לאכילה ושתי'... אלא צריכים לספק לו את הארוחה בזמן המתאים - כשהוא זקוק לזה!

ג. בעצם, החיוב דהכנסת אורחים חל על **תושבי המקום** שאליו הגיעו האורחים. תושבי השכונה היו צריכים לצאת בעצמם ולהשתדל לספק לאורחים את כל צרכיהם, ולא היו זקוקים שזוג מארץ ישראל יצטרכו לבוא לכאן ולעשות זאת!

אבל כנראה שהקב"ה ריחם על האורחים... ועשה נס (המלוּבש בטבע [. . .]) - ואכן נס אמיתי, אין שום הסברה אחרת בזה - שמגיע לכאן יהודי מארץ ישראל, איש וביתו, עם טלטולי גברא וטלטולי אשתו וכו', ומשתדל ודואג שלאורח תהי' מטה לישון עליו, חדר ואוכל כפי שראוי להיות וכו', והשתדלותו היא עד ש"לא אמר אדם לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים"¹³!

אבל כיון שעצם החיוב מוטל על תושבי השכונה - מובן שאין זה פוטר אותם ממחויבותם, ועליהם להשתדל בזה לא רק ע"י נתינת ח"י דולר, ח"י פעמים ח"י, עד לח"י אלף דולר, אלא הם צריכים גם להושיט עזרה בגופם ובנשמתם! ובאופן ד"פרצת"¹⁴, לא רק בשירת הנגון וברוחניות... אלא "פרצת" בפועל ממש בגשמיות!

(תרגום חפשי משיחת ש"פ נצבים-וילך ה'תשד"מ - בלתי מוגה)

12) כתובות סז, ב. הובא בפרש"י ראה טו, ח.
12*) ל' הכתוב - ש"ב טו, א. מ"א מ, ה.
13) אבות פ"ה מ"ה.
14) ויצא כת, יד.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר **צבי הירש** ע"ה **סטראל** - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב** ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלמה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחיו

הכנסת אורחים גשמית

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

א. כאן המקום לעורר על הענין דהכנסת אורחים (מכיון שבימים אלו הגיעו ומגיעים לכאן אורחים), שיש לספק להם כמובן את כל צרכיהם באופן של הרחבה, עד לאופן שבדוגמת "סעודת שלמה בשעתו"¹.

וכידוע גודל הענין דהכנסת אורחים – כמאמר חז"ל² "גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה". במילא מובן שיש לספק לאורחים את כל צרכיהם באכילה, שתי' ולינה (ר"ת אשל³) **כפשוטו**.

ובזה גופא – יש לתת להם את הטוב ביותר ("די בעסטע"), כפס"ד הרמב"ם⁴: "כל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב (ש)יהי מן הנאה והטוב. . האכיל רעב יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחנו. . וכן הוא אומר⁵ כל חלב לה", וזהו דין בשולחן ערוך חלק "יורה דעה"⁶ דוקא.

ויתירה מזו, יש לתת להם "כסעודת שלמה בשעתו", כפס"ד המשנה⁷.

והיות שמדברים אודות "סעודת שלמה" הרי מובן, שאין הכוונה לתת להם ענינים רוחניים בלבד מחכמתו של שלמה המלך, ע"י שישבו ללמוד עמם שיר השירים, משלי וקהלת, אשר כוללים בתוכם את ג' אופני חכמתו של שלמה המלך, בצעירותו ובזקנותו וכו"⁸, דלכאורה הוא עלול לחשוב, כיון שנותן לו חכמתו של שלמה המלך, החכם מכל האדם⁹ – הרי אין יותר טוב מזה!...

על כך אומרים לו, שהכוונה היא לתת לאורח "סעודת שלמה בשעתו" כפשוטם של דברים, כפי שמבין זאת בן ה' למקרא כאשר לומד פסוקים אלו בתנ"ך שבהם מדובר אודות סעודתו של שלמה המלך – "בקר גו' צאן גו' וברבורים וגו"¹⁰!

ב. עד"ז מובן גם בנוגע לאורחים שהגיעו לכאן:

מישהו יכול לחשוב: כיון שהאורחים הגיעו לכאן בכדי לשהות יחד בד' אמות היכן שכ"ק מו"ח אדמו"ר עבד את עבודתו במשך עשר שנים, והאיר את כל העולם כולו – היתכן לחשוב על 'חתיכת לחם' לתת לאורח?... יותר טוב לחשוב כיצד לספק לו **רוחניות**, יתנו לו מאמר חסידות, מאמר 'מוגה', ועוד מאמר טרי ("א' פרישן מאמר") שזה עתה הודפס!... ומה שעליו לאכול, עכ"פ לחם צר ומים לחץ¹¹ – הרי חושבים על דברים יותר "נעלים", ולמי יש זמן לחשוב על אוכל?!...

(1) משנה בבא מציעא רפ"ז – ראה לקמן הע' 7.

(2) שבת קכז, א. רמב"ם הל' אבל פי"ד ה"ב.

(3) ראה לקו"ש חט"ו ס"ע 501.

(4) סוף הל' איסורי מזבח.

(5) ויקרא ג, טו.

(6) סו"ס רמ"ח.

(7) ב"מ שם בנוגע ל"פועל": "אפילו אם אתה עושה

להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך עמהם, שהן בני אברהם יצחק ויעקב".

(8) שהש"ר פ"א, א (י). יל"ש קהלת רמז תתקסה.

(9) ע"פ מ"א ה, יא.

(10) מ"א שם, ב-ג.

(11) ל' הכתוב – ישע"ל, כ.

המעמד ומצב בגלות לעומת זמן הגאולה

א. אמיתית מציאות הבריאה היא כפי שהיתה בתחילת הבריאה שהעולם כולו הי' מים במים¹, וכפי שיהי' גם לעתיד לבוא, כמ"ש² "כמים לים מכסים" (כפי שמביא הרמב"ם בסיום חותם ספרו).

והענין בזה:

הפירוש ד"מים במים", "כמים לים מכסים", הוא, שאף שישנה מציאות כל הנבראים, מ"מ, מה שנראה לעיני כל באי עולם אינו אלא מים בלבד, אפילו לא מציאות הים, אלא המים שמכסים גם על מציאות הים.

וכמודגש בפשטות הכתובים ש"רוח אלקים מרחפת על פני המים"³: "רוח אלקים" – שקשור עם מציאותם של בנ"י, "רוחו של משיח"⁴ – מרחפת על כל המציאות כולה שנקראת בכתוב בשם "פני המים", הפנימיות דהמים.

והיינו, שלא נזכר בכתוב שזוהי הפנימיות של הארץ הלזו התחתונה, או הפנימיות של ד' היסודות ביחד, או עכ"פ א' היסודות ביחד עם יסוד המים, אלא רק הפנימיות **דהמים** – כיון שהדבר היחיד שנראה הוא מציאות המים, אע"פ שיודעים שתחת המים ישנו ים וכו'.

והענין בזה – שמציאות המים, "אין מים אלא תורה"⁵, חודרת בכל הבריאה כולה עד שכל מציאות הבריאה אינה אלא מציאות המים, תורה⁶.

וזהו כללות מעמד ומצב העולם בזמן הגאולה – שהרי גאולה הוא מעמד ומצב שלמעלה מכל מדידה והגבלה, שאז אי אפשר לחלק בין "נקודה" לכל המציאות כולה.

ומזה מובן, שמעמד ומצב העולם קודם הגאולה – בזמן הגלות – הוא באופן של **העדר המציאות** לגבי מעמדו ומצבו האמיתי בזמן הגאולה.

ב. ועפ"ז יש לבאר בנוגע לדברי אדמו"ר הזקן להרה"צ ר' פנחס מקאריץ ע"ד ההכרח בגילוי והפצת תורת החסידות בזמן הגלות, ע"פ משל משחיקת האבן⁷:

ענינו של משל בתורה הוא – שע"י הבנת המשל שמדבר אודות ענין המוכר לנו, ניתוסף ביאור והסבר בהבנת הענין בתורה, ובפרט בפנימיות התורה, אשר, לולי המשל לא היו יכולים להבין את תוכן הענין כפי שהוא בהנמשל.

ובנדו"ד, כאשר אדמו"ר הזקן מדבר עם ר' פנחס מקאריץ אודות פנימיות התורה – הרי לכאורה, הן אדמו"ר הזקן, והן ר' פנחס מקאריץ (שהי' מתלמידי הבעש"ט), אינם זקוקים ל"משל" כדי להבין את תוכן הענין בהנמשל, ומהו הצורך במשל?

ובפרט – משל מדבר ירוד כמו "אבן". ואף שמדובר אודות אבן יקרה, הרי תוכן המשל

(1) ב"ר פ"ה, ב. וש"נ.

(2) ישע"ל יא, ט.

(3) בראשית א, ב.

(4) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

(5) ב"ק יז, א. וש"נ.

(6) וע"ד שע"י לימוד התורה נעשה "יחוד נפלא שאין

יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל" (תניא פ"ה),

שהתורה חודרת בכל מציאותו של יהודי ובכל פרטי

עניניו שמציאותם נעשית המציאות דתורה.

(7) אגרות-קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ג ע' שכו ואילך. ועוד.

אינו באופן ששומרים על יוקר האבן, אלא להיפך – ששוחקים את האבן היקרה להיות עפר ואבק, ועד כדי כך שמערבים העפר והאבק במים, ושופכים על שפתותיו של בן המלך שנמצא במעמד ומצב של התעלפות.

ויש לומר, שבזה מרומז שבזמן הגלות נחשבת כללות מציאות הבריאה לאבק ועפר בלבד לגבי מעמדה ומצבה האמיתי!

ולהוסיף, שענין הגלות (שאז נחשבת מציאות הבריאה לאבק ועפר) הוא לא רק כאשר בן המלך נמצא במעמד ומצב של התעלפות (כבמשל הנ"ל), אלא גם כאשר בן המלך הוא בכל התוקף שלו, במעמד ומצב רוחני נעלה כו', אלא שאינו סמוך⁸ על שולחן אביו המלך – הרי זה אצלו מעמד ומצב של גלות ובמילא, כל העילויים שיהיו אצלו אינם אלא כמו עפר ואבק בלבד לגבי המעמד ומצב האמיתי שצריך להיות אצל כאו"א מישראל בכל משך ימי חייו, סמוך על שולחן אביו המלך.

הטעם שמדגישים "גאולה האמיתית והשלימה"

וענין זה (שעצם העובדה שאינו סמוך על שולחן אביו נחשבת אצלו לענין של גלות) אינו דבר מדומה (א"א איינגערעדטע זאך") בגלל היותו מפונק, בן יחיד וכיו"ב, אלא זהו ענין אמיתי – כי, המושג של "גלות" נמדד לפי ערך וביחס להאדם הנמצא בגלות, שאינו דומה גלות של עבד לגלות של איש פשוט, איש חשוב, ועאכו"כ בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, שכאשר חסר אצלו "כי הוא זה" מהמעמד ומצב ד"סמוך על שולחן אביו", הרי זה כבר ענין של גלות הכי גדול, הכי חזק והכי מטה מטה ביותר.

וזהו גם הטעם שבנוגע לענין הגאולה מדגישים "גאולה האמיתית והשלימה", ובזה גופא לא רק אמת סתם, אלא אמת לאמתו, ולא רק שלימות סתם אלא שלימות שבשלימות, ולא עוד אלא שגם לאחרי שישנה כבר גאולה אמיתית ושלימה, הנה ברגע שלאח"ז נעשית גאולה אמיתית ושלימה אפילו בערך לגאולה האמיתית והשלימה שהיתה ברגע שלפנ"ז, וכן הלאה.

ג. וענין זה קשור עם החלק בפרשת השבוע שמדבר אודות הגאולה – "ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים וגו"⁹.

ובהקדמה – שזהו פסוק בתורה שבכתב, שבו לא נוגע כ"כ ענין ההבנה וההשגה בשכל הגשמי, כמו בתושבע"פ (כהפס"ד בשו"ע¹⁰), היינו, שגם אם לא תופסים לגמרי במה מתבטא אמיתית הענין ד"ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך וגו'", די באמירת הפסוק כשלעצמו – לאחרי הקדמת ברכת התורה, ברכה מלשון המשכה¹¹, להמשיך את "נותן התורה".

וכאשר שואלים כל אחד מאנשים נשים וטף דבני מהי כוונתם ורצונם באמירת "ושב ה'

(8) "סמוך" דייקא, היינו, לא זו בלבד שנמצא על שולחן אביו המלך, אלא שזוהי כל מציאותו.

ולהעיר, שמצינו לשון זה גם שלא למעליותא – "סמך מלך בבל אל ירושלים" (יחזקאל כד, ב). ועצם הדבר שמשתמשים כאן בלשון "סמך" – כיון שתיכף ומיד הרי זה מתהפך לטוב (ראה לקו"ש חכ"ה ע' 267 ואילך. ועוד), הן היום שבו סמך כו', והן מלך בבל

עצמו, ועאכו"כ ירושלים – שתהי' לא רק כפי שהיתה בזמן בית ראשון ובזמן בית שני*, אלא באופן נעלה עוד יותר.

(9) נצבים ל, ג.

(10) הל' ת"ת לאדה"ז ספ"ב. וש"נ.

(11) ראה תו"א מקץ לז, ג. ובכ"מ.

אלקיך את שבותך ורחמך וגו'" – עונה כאו"א מהם שאין צורך לפרש כוונתם ורצונם, כיון שהתורה פסקה ש"אין מקרא יוצא מידי פשוטו"¹², ובמילא, צריך להיות תיכף ומיד ממש "ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושם וקבצך מכל העמים וגו'" כפשוטו, קיבוץ נדחי ישראל, כמ"ש בהמשך הכתובים¹³ "אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך וגו'".

[ובהמשך לזה באים גם שאר הענינים שבפרשיות שלאח"ז, עד לפרשת "וזאת הברכה אשר ברך משה" החל מההתגלות דמשה במעמד ומצב של נשמה בגוף, אלא שבהנשמה שבגופו ניתוספה גם המעלה ד"אל עפר תשוב"¹⁴, נוסף על העליות ד"ויעל משה גו' אל הר נבו", "כמה מעלות היו ופסען משה בפסיעה אחת"¹⁵].

ד. ובפרטיות יותר:

הענין ד"ושב וקבצך מכל העמים וגו'" נעשה עי"ז שכאו"א מישראל מקבץ את נדחי ישראל שלו, בעבודתו הפרטית, היינו, כל המחשבות והדיבורים והמעשים, גם אלה שמאיזה סיבה שתהי' היו במעמד ומצב של "נדחך" לשעה קלה עכ"פ – כיון שתיכף ומיד שב בתשובה.

וכדאיאתא בגמרא¹⁶ "אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום" (ועד"ז להיפך, אם הי' אצלו ענין בלתי-רצוי ביום אל תהרהר אחריו בלילה) כי בודאי עשה תשובה [. . .].

ויש להוסיף, שגם ענין התשובה מודגש בפרשת השבוע – כמ"ש¹⁷ "ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך"¹⁸, שהפירוש הפשוט בזה הוא שהקב"ה נותן לכאו"א משיראל את הכח והאפשרות לשוב בתשובה,

ומה גם שענין זה מודגש בכל ימי חודש אלול, כיון שא' מהראשי-תיבות דאלול הוא "את לבבך ואת לבב"¹⁹, ובפרט שבחודש אלול עצמו נמצאים כבר בי"ב ימים האחרונים²⁰, ובימי הסליחות²¹.

וזהו תוכן שיעור חומש היומי – שע"י ענין התשובה ("ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך") נעשה קיבוץ הנדחים בעבודתו הרוחנית של כאו"א מישראל, "ושב הוי' אלקיך את שבותך", והיינו, שנעשה היחוד דהוי' עם אלקיך, כחך וחיותך (ועד ש"ישראל (ע"י אורייתא) וקוב"ה כולא חד"²²), לפעול את "שבותך", ועי"ז נעשה קיבוץ נדחי ישראל כפשוטו – "ושב וקבצך מכל העמים וגו'".

(משיחת יום ד' פ' נצבים, כ"ה אלול ה'תנש"א – בלתי מוגה)

(12) שבת סג, א. וש"נ.

(13) פסוק ד.

(14) בראשית ג, יט.

(15) ברכה לד, א ובפרש"י.

(16) ברכות יט, א.

(17) נצבים ל, ו.

(18) ובזה גופא – "זרעך" לשון רבים, ריבוי דורות, ולכל הפחות שני דורות לאח"ז, ע"ד מש"נ (ישעי' נט, כא) "לא ימושו מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך",

"ש"תורה מחזרת על אכסניא שלה" (ב"מ פה, א).

(19) בעה"ט עה"פ. ועוד.

(20) והרי אין הכוונה שהימים שלפנ"ז עברו וחלפו להם ח"ו, אלא שהם עצמם נכנסים ונמצאים בהימים האחרונים ביתר שאת וביתר עוז.

(21) שלהיותם לא יותר מאשר שבעה ימים (או שמונה ימים, אם מחשיבים גם את יום השבת) – הרי הם לעולם בתוך י"ב ימים האחרונים.

(22) ראה זח"ג עג, א.